

Telegraful român

Organ național-bisericesc

Nr.

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul: Un an **80 Lei.** — Șase luni **40 Lei.**Trei luni **20 Lei.**

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoală ==

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Cuvântul universității din Cluj

cătră

congresul preoțesc din Sibiu

Cu prilejul congresului preoțesc a rostit dl profesor *Dr. Ioan Lupaș*, în numele universității din Cluj, următorul cuvânt ocazional:

Aduc onorativului congres preoțesc un cuvânt de călduroasă salutare din partea universității noastre din Cluj. Universitatea aceasta dorește să-și vadă cât mai curând complectat organismul său și prin o facultate de teologie. Comisiunea care a lucrat în vara anului 1919 — din încredințarea dlui Dr. Braniște, fostul șef al resortului de culte — la naționalizarea universității din Cluj și-a dat seamă, că în ordinea cronologică a înființării și dezvoltării învățământului superior facultatea de teologie a precedat pretutindeni, la cele mai vestite universități din țările luminate ale Europei, înființarea tuturor celorlalte facultăți. A recunoscut deci necesitatea unei facultăți de teologie românească aici în Transilvania, unde mai bine de 4 secole se desfășură o aprigă emulațiune culturală între diferitele confesiuni creștine, cari înfățișează viața publică a țării noastre ca un caleidoscop unic în felul său. Dar comisiunea noastră mănecând din principiul autonomiei bisericești a ajuns la concluzia, că este de căderea organelor de conducere bisericească să ia toate măsurile pentru o cât mai grabnică înființare și organizare a acestei facultăți. În speranța că această dorință îndreptățită a întreg clerului român din Transilvania se va îndeplini fără întârziere, facultatea de litere și filosofie a universității din Cluj a luat deocamdată asupra sa rolul de a îndeplini, măcar în parte, chemarea rezervată facultății de teologie, îngrijind să împărtășească prin câțiva dintre profesorii săi și educația religioasă indispensabilă oricărui student universitar și oricărui om cult din zilele noastre.

Chiar din ziua deschiderii universității noastre din Cluj, în cuvântarea program, ce s'a rostit la 3 Noemvrie 1919, s'a accentuat cu deosebită stăruință, că această universitate nu se poate mărgini numai la rolul său din trecut, acela de a crește simpli tehnicieni ai diferitelor ramuri de știință, ci trebuie să îndeplinească și o misiune culturală religioasă, trezind toate energiile sufletului național și chemându-le la muncă în interesul ridicării cugetului clasei noastre intelectuale dela preocupările materiale sterile spre scopurile divine și eterne ale vieții sufletești. Adevărata

pedagogie pretinde o dezvoltare armonică a tuturor facultăților sufletești. Intre aceste facultăți cea religioasă este de o capitală importanță, fiindcă numai cu ajutorul ei se poate crea și susține echilibrul vieții sufletești individuale și se poate asigura armonia claselor sociale.

Universitățile străine, pe cari le-au cercetat în trecut intelectualii noștri, tocmai în punctul acesta au păcătuțit foarte mult împotriva vieții noastre sufletești: au încărcat mintea cu respectabile cantități de cunoștințe variate și incoherente, dar în acelaș timp le-au otrăvit sufletul studenților noștri cu un pronunțat dispreț față de toate comorile tradițiilor religioase și naționale ale poporului nostru.

Acum universitatea românească din Cluj cearcă să îndrepte greșelile trecutului și cu mulțămire pot constata, că tocmai profesorii de filosofie, — cari în trecut își considerau drept un mare merit surparea tradițiilor religioase, — s'au angajat de bună voie la munca de restabilire a echilibrului sufletesc prin o educație religioasă, cu ajutorul căreia să facă tineretul a înțelege, că certitudinea științifică nu este suficientă unei vieți sufletești depline, ci este indispensabilă și certitudinea religioasă, care are darul de a trezi energiile și avânturile cele mai fructuoase în viața popoarelor.

Pentru răspândirea acestei certitudini religioase se desfășură impunătoarea acțiune a asociațiilor creștine studențești din țările culte și numărul membrilor studenți universitari ai asociațiilor cari vor să facă pe Mântuitorul Hristos regele sufletelor noastre, se urcă în timpul de față la 180.000. La un congres al lor din anul trecut au fost reprezentate 40 de națiuni prin studenții universitari. Națiunea noastră însă a lipsit din acest mare congres studențesc creștin. În viitor nu va fi bine să mai lipsească. De aceea e de neapărată trebuință ca prin evanghelizare să fie îndrumată și tinerimea universitară, deci clasa intelectualilor noștri de mâne, a da toată atențiunea cuvenită acestei importante mișcări social-creștine. Un reprezentant al studenților englezi dela universitatea din Cambridge venind la Cluj a aflat studențimea noastră întrunită chiar la o meditație religioasă, în momentul când un student în filosofie vorbea despre personalitatea lui Isus. Și-a exprimat bucuria pentru această mărturisire totodată cât de fericit este, că dânsul cunoaște pe Isus nu numai din cărți, ci și din simțul lăuntric al inimii sale. Ca să poată face și intelectualii noștri asemenea mărturisire, e necesar, să, adâncească Sf.

scriptură și îndeosebi să se pătrundă de învățăturile sfinte și mântuitoare ale Evangheliei lui Hristos, e necesară preocuparea luminată și statornică a preoților și a intelectualilor noștri mireni pentru problemele permanente ale adevăratei vieți sufletești. Necesitatea aceasta a fost, dela reformațiune încoace, neconținut accentuată din partea tuturor arhierilor și preoților noștri luminați. Astfel vestitul mitropolit al Ungrovlahiei Teodosie Veștemeanul spunea la 1688 în prefața Bibliei dela București, că Sfânta scriptură e ca «o grădină închisă și ca o fântână astupată» pentru mulți dintre credincioșii sfinteii noastre biserici. Este acum timpul suprem, să deschidem această grădină desfătă și să destupăm fântâna menită a da apă vie tuturor sufletelor însetate de adevărurile scripturilor sfinte.

În acțiunea aceasta socotim, că activitatea preoților nu este bine să rămână izolată, ci trebuie însoțită și sprijinită în mod statornic de interesul luminat al tuturor intelectualilor noștri mireni, cari au înțelegere dreaptă pentru refacerea morală și restabilirea echilibrului sufletesc al poporului nostru.

Prin o astfel de muncă armonică nu numai se va lămuri din nou adevărul propovăduit de apostolul Iacob că «credința fără de fapte moartă este», dar se va întări totodată în sufletele noastre convingerea că și *știința țără de credință moartă este!* În acest înțeles și în această direcție dorește universitatea din Cluj să contribuie la opera de consolidare a patriei, de întărire a bisericii și de preamărare a lui Dumnezeu.

Congresul biblic al preoțimii ortodoxe române din Ardeal

Z I U A I.

Ședința II. Deschiderea la 3 ore d. a.

Prezent I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae. Prezent Dr. V. Saftu. După deschidere salută pe reprezentantul studenților în teologie N. Popescu, care răspunde aducând congresului salutul societății tuturor studenților în teologie pe care tocmai au înființat-o delegații societăților dela diferitele institute teologice din Țară.

Intrând în ordinea zilei dă cuvântul preotului Trifa, care rostește o cuvântare frumoasă despre «Preotul și cuvântul lui Dumnezeu», ca introducere pentru actul festiv al împărțirii Bibliei.

În desbaterea generală ia cuvântul profesorul de universitate Dr. Ioan Lupaș, laudând priceperea prelegătorului, care a știut scoate din Biblie locurile bine potrivite pentru ținta lucrării sale.

Se pune la ordinea zilei *raportul general al comitetului*. Raportor preot. P. Morușca.

La finea interesantului și temeinicului raport prezentează în numele comitetului următoarele propuneri:

1. În ce privește educația clerului, dacă nu s'ar putea realiza nici pentru anul viitor cumulara seminariilor teologice într'unul, pe timpul cât durează lipsa de studenți și profesori, autoritățile noastre bisericesti, în drept, să fie rugate a admite în seminarii numai studenți cu pregătire completă, și să se ridice la 4 ani.

2. Să se realizeze îngrijirea duhovnicească a nou hirotoniților, în cel puțin 14 zile, la centrul episcopiei, ca să nu plece în viața pastorală fără convenite orientări și în acest scop să se institue un duhovnic eparhial, care să primească pe candidat îndată la sosire.

3. Pe lângă reverendă, haina preotească de gală la servicii și prilejuri solemne, să se oblige toți câți au caracter preotesesc a se îmbrăca în un anume fel de uniformă civilă, la orice ocazie, când nu se îmbracă în reverendă.

4. Congresul să ceară de nou și cu insistență înființarea facultății teologice în legătură cu universitatea din Cluj, și până la înfăptuirea ei încă în toamna acestui an, să se sistematizeze catedra de drept bisericesc, și să se provadă cu profesor titular. Pe lângă aceasta să fie numit la universitate un conferențiar pentru apologia vieții și filozofiei creștine în raport cu ideile filosofice moderne.

5. Să se exprime desideratul, ca în decursul verii anului acestuia să se organizeze cursuri pe seama profesorilor de religie pentru a-și reînprospăta cunoștințele teologice și a se familiariza cu noile rezultate ale științei și vieții bisericesti. La aceste cursuri să se facă posibila participare și să fie îndemnați toți preoții generației mai tinere și îndeosebi cei cu îndelniciri literare.

6. Să se oblige toți preoții din serviciul bisericii, cu cel puțin 4 clase și de vârstă nu prea înaintată ca și profesorii de religie să scrie și să rostească anual cel puțin 10—12 predici conferințe, meditații etc., de cuprins religios, pe cari le vor înainta spre cenzurare de odată cu raportul de activitatea de peste an.

7. Pentru educația populară, în legătură cu ideea școlii de Dumineca să se organizeze sistematic școala de adulți, cu programă analitică, cu împărțirea muncii între preot și învățător, pentru ca în îngrijirea din școala primară de ori ce caracter ar fi, să-și afle continuitatea până la intrarea feciorilor sub drapel, până la căsătoria fetelor și în general până la vârsta majorității când intră în organismul bisericii, ca membri ai corporației aceleia.

8. În locul publicării unei foi religioase pentru popor, cum se prevede în statute, să se hotărăscă înființarea unei gazete pentru popor care să îmbrățișeze întreg cuprinsul lui de viață: religioasă, culturală, politică, socială, economică privită prin prisma ideilor creștine.

9. Să se autorizeze Com. central să caute legătura cu celelalte organizații preotesce pentru a putea lucra unindu-ne puterile pentru realizarea aceluiași scopuri: editarea bibliei pentru popor, literatură de propagandă religioasă etc.

10. Să se încuviințeze din fondul propagandei religioase tipărirea unei cărți de rugăciuni potrivite a se răspândi în țara întreagă — cu binecuvântarea Sf. Sinod.

11. Relativ la recăsătorirea preoților văduvi să fie rugat Sf. Sinod să autorizeze pe arhierul locului, ca sub rezerva aprobării unui sinod ecumenic, să poată da dispenze din caz în caz, după o minuțioasă cercetare, despre care va depune raport și la biroul Sf. Sinod.

12. Congresul să aproabe ideea înființării unei fabrici de luminări și a unui atelier de ornate bisericesti, și obiecte necesare cultului, căutându-se legătura cu școlile noastre de industrie pentru furnizarea stofei, necesară la odată, cum și cu firme solide pentru procurarea diferitelor lucruri. Intrucât membrii Asociației nu ar fi aplicați a concurge cu sumele necesare în mod egal să se dea voe unei societăți pe acții să organizeze acestea asigurându-i Asociația dreptul exclusiv de desfășurare în bisericile ortodoxe în schimbul unei contribuiri la fondul ei, cu anumite procente a venitului curat. (Congresul admite înfăptuirea prin o societate pe acții).

13. Membrii Asociației să se oblige a abona «Revista Teologică», al cărei prim fasci-

col e sub tipar, iar «Biblioteca bunului păstor», trecută sub îngrijirea Asociației să se dea și pe mai departe premiu abonaților, «Revistei Teologice», cari își achită la timp abonamentul. Congresul să recunoască cheltuiala făcută cu publicarea numărului 9 din această bibliotecă, «Petru Maior și Unirea», care să se trimită gratuit în parohiile gr. cat., membrilor senatului și camerei române, ca o chemare la revenirea bisericii gr. cat. în sinul bisericii ortodoxe.

14. Comitetul central să numească o comisie de cenzură pentru materialul, ce este a se publica în «Biblioteca bunului păstor» și în cadrul mijloacelor Congresul să dea autorizarea de-a publica broșuri de cuprins religios.

15. Chestiunea serviciilor divine să se supună unui studiu, de modificări — scutări — și mai ales unificarea aceluia, ca să se înlăture procedurile arbitrare. În legătură cu aceasta să se unifice stolele pentru întreaga țară, dacă se unifică dotația clerului, — ori măcar după eparhii, în mitropolia noastră.

16. Bugetul neputându-se fixa în poziții, Comitetul propune, ca cele 30% rămase anual la dispoziția centrului cum și interesele fondului dela cele 20% să poată fi întrebuințate în întregime. Iară secțiile cele 20% și despărțămintele cele 30% să le poată cheltui pentru înființarea bibliotecilor, caselor de adăpost, remunerarea secretarilor etc.

17. Norma adoptată de secția Arad, ca acei preoți, cari au fost în funcțiune în 1919 făcându-se acum membri, să-și achite cotizațiile pe toți trei ani, câte 25 lei, să fie extinsă ca un obligament în cadrul întregii Asociații. Anul acesta să se îndeplinească organizația pretutindenea în despărțăminte, ear norma procentelor din punctul precedent să aibă valoare și retroactiv, asupra tuturor încasărilor.

18. Comitetul să roage pe arhierii noștri, ca patroni ai Asociației, să intervină la factorii de stat pentru obținerea de stofe pentru uniformă și reverenți cu preț potrivit, asemenea și alte articole de cari beneficiază funcționarii publici. Să se caute legătura și cu mănăstirea de maice Susana, județul Prahova, unde se găsesc stofe de lână pentru haine și reverenți.

19. Să se strângă datele personale ale membrilor, cum se prevede în statute și deodată cu tabloul membrilor să se trimită de secții și la centru pentru evidență și statistică.

20. Raportului, respective proceselor verbale, ce se înaintează despărțămintelor și secțiilor, să li se alăture lucrările făcute în scris, pentru ca comisia de cenzură să-și poată da părerea și eventual să dea la tipar cele cari prezintă o valoare sau pot servi de orientare și altora.

21. În ce privește timpul de întrunire a secțiilor să se accepte propunerea secției Arad de a fi în August, ear congresul în toamna fiecărui an.

22. Secretarii secțiilor și secretarul general să fie remunerați după puțință pentru munca, care trebuie să o facă.

23. Despărțământul Chișinău cere și vă roagă să vă identificați cu cererea, ca să premergă în mod obligator căsătoria bisericescă celei civile și factorii de stat să fie rugați a legitima în acest înțeles.

24. În privința înființării caselor culturale să se dea comitetului central autorizație a se pune de acord cu Asociațiunea culturală și cu Societatea națională de sub conducerea colonelului I. Manolescu, cari ambele au și în programul lor același lucru pentru cultura și educația la sate, ear cercurile religioase în activitatea lor să caute contactul și cu cercurile învățătoresce, cu agenturile și despărțămintele Asociațiunii culturale.

25. Congresul să încuviințeze un premiu pentru pregătirea unei broșuri de lămurire asupra problemelor Asociației și asupra activității preoților în cadrul despărțămintelor, cercurilor religioase și a caselor culturale, cu indemnuri de a se vota preoțimea chemării sale.

26. O ultimă chestiune: *Organul Asociației*, sau un organ preotesec, nici azi nu este cu puțință să scoatem pentru apărarea și promovarea intereselor noastre. Dar nici nu l so cotesc între cele mai arzătoare probleme de rezolvit. Deocamdată avem în 3 centre organe cu caracter bisericesc, la Sibiu, Arad și Caransebeș, care cred că nu-și vor închide nici odată coloanele pentru condeiul nostru ori de câteori

vom avea ceva de spus. Cred însă de necesar să facem următorul lucru, pentru ca să fim mai expeditivi:

Conducerea organului bisericesc, unde va fi prezidentul Asociației, ori secretarul general al ei, să fie rugat a ne îngădui să ne facem publicațiile Asociației în coloanele lui. În schimb acest organ să fie abonat de toate despărțămintele, unde el nu se trimite tuturor preoților, ca prezidenții aceluia să poată lua știre imediată de orice dispoziție s'ar lua dela centru. Prezidenții de secții la rândul lor vor îngriji ca lucrurile, ce trebuie să ajungă la cunoștința tuturor, să fie publicate în organele locale.

Aș merge chiar mai departe, — dacă am putea constitui un cerc de preoți, dintre cei mai îndemnatoci — să cerem să ni-se îngăduie accesunea bunăoară la «Telegraful Român», ca să-l prefacem în organ bis. național, cu un-mai pronunțat caracter preotesec și să facem să apară mai des, îndatorindu-se toți membrii a-l abona.

Cred că direcțiunea Telegrafului nu s'ar împotrivi și nici n'ar fi piedecă pentru armonizarea intereselor pe cari le-a servit și le servește această foaie, cu acelea cari sunt ale noastre. — Chestiunea se supune aprecierii Congresului. — Ceace trebuie să înfăptuim însă este acea *gazetă pentru popor*, prin care îmbrățișând întreg complexul vieții poporului în toate formele ei de manifestare, religioasă-culturală, politică, viața social-economică, privite toate prin prizma creștinismului nostru românesc, va putea da un puternic sprijin și activității cercurilor religioase și problemei caselor culturale și în genere lucrului nostru în popor.

Acesta, poporul, trebuie să fie baza operațiilor noastre și terenul de afirmare cu adevărat. Toate celelalte organizații, în despărțăminte, secții și comitet central sunt mai mult pentru cultivarea proprie, sau pentru afirmarea mai cu succes a vredniciei și aspirațiilor noastre. — Reușita gazetei o văd pe deplin asigurată, având și numai un redactor, cu colaborarea permanentă alor cel puțin 10 preoți, remunerați pentru lucrul lor. În ce privește răspândirea, greutatea vor fi înlăturate, dacă fiecare preot va face să fie abonată în 5—10 exemplare în parohia de sub grija sa. Fără acest contact permanent cu poporul, călăuzit în senzul vederilor noastre, mă tem să nu se înstrăineze tot mai mult. Rog deci să hotărâți înființarea. Purtătorii de condei să se anunțe, și toți să dea cât mai în grabă adresele, la cari să se trimită.

În cele spuse până aici, veți fi văzut mulțimea de probleme de cari ne-am ocupat în primul nostru Congres, ați luat cunoștință de puținul pe care l-am putut realiza în decurs de 2 ani; veți fi recunoscut că ne-am preocupat și ne mai preocupăm încă și acum de lucruri a căror realizare nu stă în puterea noastră, dar le scotim absolut necesare pentru ca să poată fi răspândită, lumina și viața cea adevărată, între oameni, și în sfârșit Vi s'au prezentat într'un destul de însemnat număr de puncte, chestiunile cărora le putem și trebuie să le dăm o rezolvire și încă fără amânare, pentru ca Asociația să poată funcționa cât mai bine și pentru ca străduințele noastre bune să-și facă drum în conștiința publică, pentru a săvârși acolo prefacerea și înălțarea, pe care o dorim și prin care vrem să ridicăm prestigiul bisericii căreia-i slugim, ca și prestigiul nostru de preoți conștiinți de sine și de chemarea lor de-a înfăptui idealul lui Hristos între oameni. —

Raportorul comisiei însăcinate cu cenzurarea raportului general, părintele Pavel Borza din Viștea, recomandă congresului să voteze propunerile comitetului central, cu neînsemnate modificări. Acelaș raportor propune să se ia la cunoștință raportul părintelui P. Morușca asupra stării casei Asociației.

Se trece apoi la «*Problema păstoririi de suflete între noile împrejurări de viață*», lucrată conștiințios de părintele Pavel Borza.

La sfârșitul expunerilor ascultate cu interes face următoarele încheieri:

Pentru ca munca noastră să fie în aceeași direcție și cu aceleași mijloace, deci unitară, prezint spre discuție On. Congres următoarele soluții cari devenind hotărâri ale Congresului vor fi date spre ulterioară întregire Comitetului Central:

1. Pentru cultivarea conștiinței naționale, să se formeze în jurul fiecărui parohii la sate și orașe societăți ale tinerilor dela 20 ani în sus de ambele sexe. În cadrele acestor societăți să

se închidă toate obiceiurile naționale împreunate cu sărbătorile bisericii noastre, ca jocuri colinde, urări.

Aceste societăți să se conducă de preot după statute, cari odată aprobate de stat să devie obligatoare.

2. Pentru-ca preoțimea noastră să-și poată întemeia autoritatea sa în societate, și deci să poată aplica și afară de biserică principiile creștinismului prin credință — morală, și conștiința datoriei la muncă, propun ca să i se dea preotului loc și timp de muncă în școala primară, de ori-ce caracter ar fi ea, cât și în cele secundare, profesionale și superioare.

Prin aceasta deoparte preoțimea se va o-bicinui cu o viață intelectuală intențivă, pe de altă parte Hristos va fi propovăduit acolo, unde trebuie și cui trebuie pentru armonizarea facultăților sufletului omenesc. În școală să ni se dea cel puțin 2 ore pe clasă în o săptămână.

3. Tipografiile bisericii să tipărească Testamentul Nou ediția Sf. Sinod în broșură potrivită, și să se vândă cu prețul de 2 lei. Această Biblie să fie dată tuturor, iar preotul în Duminică și sărbători să adune lumea la vecernii, după cari vor urma conferințele biblice, având fiecare cartea în mână; iar preotul dând învățătura bisericii, va arăta tuturor comoara scripturii, va ajuta astfel fiecăruia să înstăpânească pe Is. Hr. în inima și mintea sa, așa făcând, va depărta societatea de întâlnirile cu răul.

4. Preotul să fie de drept membru în școlile școlare și comunale, având aici a stăruii asupra măsurilor de luat pentru supraveghierea societății din punct de vedere religios-moral, de ex. de a opri tinerimea școlară dela participarea la teatru și cinematografe, când direcția acestora dovedește lipsă de sentiment creștinesc, de a interveni prin ordine oficiale, când societatea uitând preceptele creștinești își permite distracții și ocupații în timpuri oprite de biserică.

O. Congres! Sf. Ap. Pavel zice: Nădejdea zidirii descoperirea fiilor lui Dzeu așteaptă.

Dacă tot ceea ce dorim, simțim și voim, e în voia, simțirea și dorirea M. n. I. Hr. noi ne vom descoperi fii ai lui Dzeu, și atunci zidirea, omenirea, toată nădejdea și-o va avea în noi, ear noi fiind una cu Dzeu prin I. Hr. vom robi lumea spre plinirea binelui, așezând astfel pe bazele creștinătății: Credința, morală, și munca cinstită. Așa vom ajuta împărăției lui Dzeu, să vie pe pământ, și vom fericii societatea, mulțamiți fiind și noi de împlinirea datoriei.

Asupra problemei scoase în relief de referent se încinge discuție, în deosebi în jurul sectarismului și combaterea rătăcirilor, la care iau parte mai mulți, alții se anunță la cuvânt. Timpul însă fiind înaintat, continuarea discuției se amână pe a doua zi. Ședința se ridică.

Sf. Sinod

În ședința de Joi Sf. Sinod a discutat chestiunea preoților în armată; s'a hotărât să fie numiți câte un preot de fiecare regiment, ținându-se seamă de confesiunea religioasă, care formează majoritatea regimentului.

Sinodul s'a ocupat apoi cu reorganizarea facultăților de teologie.

În aceeași ședință s'a citit telegrama de salutare trimisă Mitropolitului primat din partea congresului preoțesc din Sibiu.

În ședința din 15 I. c., ministrul cultelor d. Octavian Goga a declarat că adunarea reprezentativă a bisericilor ortodoxe din deosebitele ținuturi va fi convocată după sărbătorile Paștilor, când se va căuta să se dea o formă definitivă proiectului pentru unificarea administrativă a bisericilor ortodoxe, depunându-se apoi imediat în parlament pentru a primi putere de lege.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uture, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români.

Calendarul arhidiecezan pe 1921 costă fără șematism 10 lei cu porto cu tot.

Impotriva speculei

Între proiectele de legi aduse în discuțiunea corpurilor legiuitoare, în actuala sesiune parlamentară, se află și proiectul menit să înfrâneze specula. Proiectul precizează lucrurile și articolele de prima necesitate și stabilește oficiile pentru fixarea prețurilor.

Lucruri de prima necesitate sânt: locuința (case, hoteluri, camere goale sau mobilate, hrana, alimentele, combustibilul, restaurante etc.), apoi luminatul, îmbrăcămintea, obiecte și alimente necesare igienei corporale, transporturile, medicamentele, cărțile didactice.

Comercianții sânt datori să afișeze prețurile. Angroșiștii vor fi obligați ca la fiecare transport de mărfuri să facă declarațiuni prin care să se arate exact natura și cantitatea mărfurilor, și prețurile după facturi.

Comisiunile pentru tariful prețurilor vor fixa un beneficiu de maximum 43 la sută (40 la sută câștig, ear 3 la sută pentru risipă).

Proiectul cuprinde dispozițiuni speciale relative la închirierea imobilelor. Chiriile vor fi socotite, luându-se ca bază valoarea actuală a imobilelor. Nimeni nu va putea profita de o chirie care să reprezinte un venit mai mare de 3 la sută asupra valorii localului, plus taxele către comună. Pentru camerele mobilate, se acordă un câștig de 50 la sută peste cota de 3 la sută convenită proprietarului.

Cine va contraveni la dispozițiunile legii contra speculei, va fi pedepsit întâi cu amendă dela 500 la 100.000 lei și închiderea localului sau magazinului. Recidiviștii vor fi condamnați la închisoare corecțională dela 10 zile la 5 ani, și cu închiderea localului până la un an.

Proprietarii și chiriașii cari nesocotesc dispozițiunile legii, vor fi condamnați să plătească de trei ori valoarea chiriei anuale. Se exceptează chiriașii cari vor denunța și vor înlesni cercetarea abuzurilor.

Nr. 2284.

Notificare oficială

Atragem atențiunea Preaonoratelor oficii protopresbiterale și onoratelor oficii parohiale la dispozițiunea § lui 9 din Statutele fondului de penziuni arhidiecezan, prin care se dispune a se purta pentru augmentarea acestui fond un disc de două ori pe an, și anume la Duminica Floriilor și a doua zi de Rusalii. Prin urmare oficiile parohiale să dispună purtarea acestui disc, ear suma ce se va aduna a o trimite oficiului protopopesc concernent în termen de 8 zile; oficiile protopopești au să subștearnă Consistorului arhidiecezan pe lângă conspect banii colectați, în timp de 15 zile.

Sibiu, din ședința senatului episcopesc, ținută la 31 Martie 1921.

Consistorul arhidiecezan.

Anunț

Reuniunea femeilor române din Sibiu va deschide în a doua jumătate a lunii April a. c. școala sa de menaj și industrie casnică. Cursul școlii de menaj va ținea 3 luni și elevele vor primi instrucțiune, teoretică și practică, în toate ramurile economiei casnice. În cursul de industria casnică, care încă va ținea trei luni, se va da instrucție în tors și țesut, confecționarea lingeriei, croitorie și tot felul de broderii.

Elevele ambelor cursuri pot fi interne și externe (acestea din urmă numai din Sibiu). Li se cere să fi împlinit 15 ani și să fi absolvat cel puțin 6 clase primare. Petițiile însoțite de actele necesare să se adreseze în timpul cel mai scurt Doamnei viceprezidente *Letiția Bologa, str. Șaguna Nr. 6*. Taxele de întreținere sânt pentru interne 600 lei lunar, externele plătesc o taxă școlară de 60 lei lunar. Taxele se vor plăti anticipativ. Elevele cari vor fi primite în internat, au să-și aducă: Așternutul complet, 2 cearceafuri pentru plapomă, 2 cearceafuri pentru saltea, 2 fețe de perină, 4 serviete, 1 față de masă, 4 ștergare, 2 prosoape de bucătărie, cuțit, furculiță, lingură mare și mică, 1 pahar, 1 ceașcă, 2 farfurii mari și 1 mică precum și obiectele de toaletă cele mai necesare.

Sibiu, în April 1921.

Pentru comitetul reuniunii:

V. Păcală
secretar.

Catinca A. Bârseanu
prezidentă.

Știrile zilei

Biserica ort. din Bicsad. Credincioșii noștri din Bicsad, în număr de 800, au avut foarte multe de îndurat, în decursul războiului. Preotul închis, iar ei siliți să-și părăsească legea strămoșească. Dar cu toate intimidările, numai o parte mică s'a lăsat ademenită. Astăzi având preot pe C. Furtună și primind în dar un clopot dela Banca națională, în urma intervenirii preotului A. Nistor din Arpătac, credincioșii noștri de acolo nu numai că s'au alipit de biserică cu trup și suflet, dar își dau toată silița de a-și însuși și graiul românesc, pe care în urma vitregității timpurilor, îl uitaseră.

Pentru săptămâna mare. Dela Consiliul municipal din Sibiu: După ordonanță superioară, este interzis orice reprezentație în Joia, Vinerea și Sâmbăta din săptămâna mare ortodoxă, adică după calendarul vechi la 15, 16 și 17 April, după calendarul nou la 28, 29 și 30 April. De asemenea este interzisă muzica în localuri publice.
Consiliul municipal.

Noul Testament și Cartea Psalmilor. Din București se anunță: Prin osteneala dlui D. Cornilescu a ieșit de sub tipar, cu multă îngrijire și pe hârtie bună, traducerea Noului Testament și Cartea Psalmilor.

Alegerea de protopop. În 7 I. c. s'a făcut la Geoagiul de jos alegerea de protopop pentru acel tract, în aceeași zi a fost ales preot al parohiei Geoagiul de jos părintele O. Gorun din Uroi, cu unanimitate de voturi. Urmând ședința sinodului tractual pentru alegere de protopop, părintele O. Gorun a întrunit aproape toate voturile.

Ședință literară. La Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, se ține Joi în 21 I. c., a treia ședință literară, la ora 8 d. a. în casele proprii din strada Brukenthal Nr. 17. La această ședință literară a binevoit a-și oferi concursul dl Trandafir Scorobet, prof. la liceul Gh. Lazăr, ținând o conferință.

† **Nicolae Andrei**, preot ort. român în Căstău (tractul Orăștie) a încetat din viață în 6 I. c. Răposatul a fost unul dintre preoții noștri cei mai vrednici, care a luat parte însemnată la toate mișcările naționale și culturale desfășurate de românii din partea locului. Odihnească în pace!

Vacanța parlamentară de sf. Paști începe în 23 April. Sesiunea corpurilor legiuitoare va fi prelungită până la 28 Mai.

Revistă nouă. Din Cluj se anunță, că începând cu 1 Mai 1921 va apărea o nouă revistă literară artistică și socială, *Gândirea*. Va fi editată de un grup de publiciști aflători în Cluj, și va continua să apară la 1 și 15 ale fiecărei luni.

Act de mulțumire. Comitetul parohial ort. rom. din Șieul-mare, jud. Bistrița-Năsăud, exprimă cele mai sincere mulțumiri dlui și dnei *Teodor și Hermina Cosma*, cari ni au împodobit sfânta biserică cu o frumoasă Evanghelie. Pr. *David Rusu*.

Convocare. Învățătorimea română a subsecției Sighișoara se convoacă la adunarea ordinară, ce se va ținea în comuna Hașfalău Vineri în 6 Mai st. n. (ziua Sf. Gheorghe) în edificiul școlii primare de stat la ora 8 a. m.

Aviz. Toți d-nii colegi învățători, cari cu ocaziunea adunării generale a secției Inv. din județul Târnava-mare, ce se va ținea în *Mediaș, la 3 și 4 Iunie* st. n. a. c. doresc a fi încvartirați la privați gratuit, la hotel contra plată, sânt rugați a se anunța până la *20 Mai* st. n. a. c. la direcțiunea școlii primare urbane de stat din Mediaș, comunicând: ce cvartir, pentru câte persoane, când sosește (ziua și trenul) și că dorește a participa la banchetul ce se va aranja în ziua de 3/VI, la ora 12 din zi. Pentru anunțările sosite după această dată nu primim răspundabilitate.
Direcțiunea școlii.

Pentru coruri. Hristos a înviat, și Câți în Hristos, partițiuni pentru cor mixt și de bărbați, se capătă la prof. *Timotei Popovici*, Sibiu, sir. Cîsnădiei 7.

Cinema Apollo. Piața Herman, Sibiu. Se reprezintă, în serile acestea, filmul senzațional *L'accuse*, cu scene din marele război european. Este unul din cele mai strălucite filme.

Nr. 523/1921

(40) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Soporul de câmpie** se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia inserare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. referitoare la întregirea venitelor dela stat. Locuință și supraedificate în natură, 40 jugăre porțiune canonică.

Doritorii de-a ocupa acest post să-și înainteze cererile concursuale instruite în ordine subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termen deschis, stându-le în voie a se prezenta în parohie spre a celebra, cuvânta și lua contact cu poporul.

Turda, 28 Decembrie 1920.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășan,
protopop

Nr. 411/1920

(43) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II a **Hondol**, protopresbiteratul Devei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea datoriei dela stat.

Concurenții să-și aștearnă petițiile instruite în ordine, în termenul indicat la oficiul protopresbiteral subsemnat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică pe lângă încuviințarea protopresbiterului, spre a celebra, predica și a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 8 Decembrie 1920.

Oficiul protopopesc al Devei.

Dr. Ioan Dobre,
protopop.

Nr. 37/1921 prot.

(41) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Rusciori**, tractul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele cerute (atestat de botez, atestat școlar dela școala medie, Absolutorul teologic, atestatul de calificare preoțească și de eventuale servicii) se vor înainta subscrisului în termenul deschis.

Aspiranții la această parohie se vor prezenta cu observarea dispozițiilor regulamentare în vre-o Duminecă sau sârbătoare și în parohie și la biserică, spre a se face poporului cunoscuți.

Sibiu, în 22 Martie 1921.

Oficiul protopresbiteral al Sibiului în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter

Nr. 2378.

(42) 2—3

Concurs

Pentru liferarea a 300—350 stânjini lemne de foc, de prima calitate, pe seama seminarului arhidiecezan, a școalei normale Andreiu Șaguna și a Orfelinului arhidiecezan se publică prin această concurs cu termen până la 1 Mai a. c. nou.

Doritorii de a lua parte la acest concurs, să-și înainteze ofertele în scris la Consistorul gr. or. român din Sibiu până la termenul sus indicat, arătând în ofertă calitatea lemnului și prețul per stânjinul metric, așezate la locul, ce se va designa cu ocaziunea descărcării din vagon.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat episcopesc, ținută la 20 Martie 1921.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 564/1920 Prot.

(33) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a doua din comuna **Bodhav**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs împreună cu documentele ce se cer, să se înainteze subscrisului în termenul susindicat.

Concurenții, după prealabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra. Agnita 11 Martie 1921.

In înțelegere cu comitetul parohial.

Joachim Muntean,
protopop.

Nr. 82/1921

(32) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Vârmaș**, protopresbiteratul Devei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în termenul sus indicat.

Concurenții, după prealabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Deva, 7/20 Martie 1921.

Dr. Ioan Dobre,
protopop.

Nr. 128/1921

(34) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II-a **Armeni**, protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele satorite în normele din vigoare.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc, având concurenții a se prezenta la biserică spre a cânta, cuvânta sau celebra.

Mercurea, 11 Martie 1921.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Mercurei în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

Nr. 165/protop. 1921

(30) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei de clasa III **Șoicamare**, protopresbiteratul Mediașului, se escrie nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta, eventual a celebra. Mediaș la 1 Martie v. 1921.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial:

Romul Mircea,
protopop.

Nr: 1562. Bis.

(44) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț la **biserica catedrală din Sibiu** se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Dela concurenți se cere calificățiunea indicată în Statutul organic § 22 pct 12.

Retribuțiunile se vor stabili în acord comun cu Consistorul arhidiecezan, la care sânt a se trimite și cererile de concurs.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 15 Martie 1921.

Consistorul arhidiecezan.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare

Rodica
povestire din război

de

Constanța Hodoș

— în prețul original de **Lei 8-50** —

In editura **Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane** a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 20 Lei.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**

Cântece pentru voce și piano

de

Emil Monția

Caetul IV:

15. Singur și robit de jale, poezia de St. O. Iosif.
16. Dorobanțul, poezia de G. Coșbuc.
17. Nemurirea e un vis, poezia de Algeorge.
18. Cobzarul, poezia de St. O. Iosif.
19. Cântec de leagăn, poezia de I. U. Soricu.

Prețul **Lei 10**—, plus porto postal **Lei 2**—

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

- Ziarul de casă.
- Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
- Coale pentru registrele de exhibite.
- Tipărituri pentru bugetele școlare.
- Procesuri verbale la examenele particulare.
- Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
- Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.
- Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

- Registre pentru absenții și clasificări.
- Matricole școlare.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană** în Sibiu

Calendarul arhidiecezan pe an. 1921

PREȚUL: cu Șematism 10 Lei, — fără Șematism 8 Lei. — Plus porto postal 2 Lei